

Womhaj Bóh!

Cyisko 28.

10. julija.

Lětnik 8.

1898.

Serbske njezelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščerčni w Budyščinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

5. njezela po šwjatej Trojizy.

Wichył. Sal. 10, 22.

Požohnowanje teho Šnješa čini bohatych bjes próžy.

Wo bohatym žohnowanju powjeda nam dženšnišče njezelske ščenje, ščenje wo Pětrowym ryby lojenju. Znylu nóz běchu šo próžowali a nicžo njeběchu nałojili, ale jako na Jesušowe šłowo šwoju šyč pšestřechu, wobšamtnychu wulku šyly rybow, a jich šyč šo torhašče. To je, šchtož Salomon praji: „Požohnowanje teho Šnješa čini bohatych bjes próžy.“

Alle njeje to džiwne šłowo? Šaha? bohatych čini Bože požohnowanje, a to k temu tež hiščeze bjes próžy? Šsu dha jenož bohaczi, kiž maja wišeho došć, žohnowani ludžo? A je dha tež próžduškam a lěnikam Bože žohnowanje šlubjene? — Šchto dha je po prawym Bože žohnowanje w čašnych wězach, a kaš móžemy jo dostač a šhonicž?

Žohnowanje w čašnych wězach njeje runje pšchezo to, i čehož ma šchto šbytk a bohatštwó. Wišchato je wišhelke kiž wot Boha njeje, někotry dom a dwór, kiž je i njeprawdu dobytty, někotra rola, bližšchemu i lešču wurěčžana a wuliščežena, někotre šamoženje, i hrošnym lichomništwom a lašomništwom nadrapano a naščtrabano. Wjele kubla a bohatštwó je, kiž je wot pšhiboha tuteho šwěta, to je wot čžerta. To wopomnicze, kiž čžecze šo wobohacžicž a šeže pšchezo taš jara na to šmyšleni, kaš byščeze šwojim džěčžom

prawje wjele pjenjes po šebi šawoštajili. Njeprajče tola, šo je Bože žohnowanje, šchtož je čžertowa šyč, kaš jo šwjaty japošchtoł mjenuje. Wopomnicze, šo šchtož je tajke na tajke wašchne nahromadžene, ani wam ani wašchim džěčžom njemože k žohnowanju byč, kaš dha tež pišane šteji: „Wěda temu, šotryž šwoje kublo pšhišporja i zušym kublom!“ (Šabat. 2, 6.) a šašo: „Šlaj, tych džělacžerjow mšda, šotřiz wašče pola šu šytkli, a wot waš je wotlamana, woła; a to wołanje tych žniěžow je pšhišchlo do wušchow teho Šnješa Zebaoth“, (Šaf. 5, 4.) a wošpiet: „Njeprawe kublo dnybi šahinyč.“ (Šir. 40, 12.)

Žohnowanje w čašnych wězach njeje po tajkim pšchezo šbytk a bohatštwó, ale šchtož je špokojom a došć ma na tym, šchtož jemu Bóh dawo, tón je prawje bohaty, a tajki wobhladuje potom tež šwój mjěnišchi doštaty džěl jako Bože žohnowanje. Šlaj, to je žohnowanje, kaškež widžimy w hěče Zarpatskeje wudowy w Šeliasšowym čžafu, jako ta muša w kalbašu njebu šjědžena a wolij w šaranje nje-wotebjerašče. To je žohnowanje, kaškež je wopišano w 128. pšalmje: „Šbóžny je tón muž, kiž šo teho Šnješa boji a na jeho pučžach šhodži. Ty budžeš šo žiwicž wot šwojeju rukow džěla; šbóžny šy ty, ty maš šo derje. Šwoja žona budže jako plódnny winowy pjenk wokolo twojeje kžěže, twoje džěčži budža jako wolijowe hałošy wokolo twojeho blida. Šlaj, taš budže žohnowany tón muž, kiž šo teho Šnješa boji.“ To je žohnowanje, hdyž tón šbóžnik tam w puščinje mašo kšlěbow šama a tola žyly wulki lud našyčzi a žadny njetřeba hłoda tradacž. Šaj,

to je žohnowanje, hdyž tež ſnadny a na ſdacze mały dar ſhubjeny njeje, hdyž ſo i małym wulke ſtanje. To je žohnowanje, hdyž ſo pſchi ſapoczatkſu lěta bojachmy, hacž tež budže wſcho doſahacz, a na kónzu lěta dyrbjachmy ſo dźiwacz, kaſ běchmy pſcheliſli a niczeho dobrego nje-tradali. To je žohnowanje, hdyž na ſad hladajo na ſańdzene lěta widziſch, kaſ ſu dźečzi ſo derje radžile, kaſ ſy je pſchi wſchej khudobje a ſtarofeži tola ſbožownje móhl woczahnyč k wužitnym čłowjekam a pſchi tym pſchezo hiſcheže tež druhim móhl wudželič. A hdyž maſch ſam na ſebje hladajo wuſnacž: „Anježe, ſchtó běch ja, jako ſapoczach! Nė, niž ja, niž moja ſwěroſeč a ſaſlužba, niž moje prózowanie a ſtaranje, ale twoja ſmilnoſeč je mje hacž ſem domjedla“, — tehdy, haj, tehdy ſhoniſch, ſchtó je Bože žohnowanje.

A ſchtó dha je nočnyl ſhonicž? Šchtó činimy, ſo bychmy Bože žohnowanje ſhoniſli? Haj wſchaf, my móžemy činič, ſchtóž chzemy, hdyž Bóh njecha, woſtanjemy tola nježohnowani. Žohnowanje ſebi njemóžemy i mozu wu-nuſowacz, kaž tež ſwjaty Pawoł piſche k Romſkim 9, 16, ſo njeleži na tym, kotryž chze, ani na tym, kotryž běži, ale na Boſy, kotryž ſo ſmili. Pětr běſche ſo zylu nóz prózował a tola njebė niczo nałojil, ale jako ſo tón Anjeſ ſmili, mějeſche wón na jene dobo doſeč a na doſeč. „Podarmo je“, wobſwědeči nam pſalmiſta, „ſo wy rano ſtawacze a potom dołho ſydacze a jeſeče ſwój khleb je ſtarofežemi; pſchetož wón dawta jón ſwojim pſcheczelam w ſpanju.“ (Pſ. 127, 3.)

Šwojim pſcheczelam — to derje wopomniče! Šchtó dha ſu jeho pſcheczeljo? „Wy ſeče moji pſcheczeljo, hdyž činiče, ſchtóž ja wam pſchifaſuju“, praji Khrystuſ (Jan. 15, 14). Ach, my ſmy tu jara bórſy, ſo wo ſchizju a njeſaſluženym čerpenju rěčimy, hdyž njecha pola naſ prawje do přědka hič, hdyž je jow někaſki brach a tam někaſki njedoſtatk, hdyž ſo nam jow něſchtó njeradži a tam ſo něſchtó ſkaſy, i krotka, hdyž tu žane žohnowanje njeje. Ale my dyrbjeli wjele bóle do ſo hič a ſwoje khodženje a ſadzerženje, ſwoje powołanje a hoſpodarſtvo pſchepytacz a ſo praſchecž: Čzinju dha tež, ſchtóž tón Anjeſ mi pſchifaſuje? Šhodžu po jeho puczach, a ſapocznu, ſchtóž mam činič, w jeho mjenje? Šem a piju i modlenjom a a i džakowanjom ſa jeho dobrotu? Kaſ ſym i tymi hromadže živy, kotřiž ſo mnu pod jenej třeču bydla? Njeje tu žana ſwada a hadrija, žane ſwarjenje a hidženje? Njeſtawa ſo ſnadž wote mnje abo hewaſ w mojim domje wjele tajkeho, wo čimž ſebi žaneho ſwědomja njeczinju, runjež je pſchecziwo Božemu ſłowu? Šsym ſo wſcheho ſakaſaneho dobytka hladał, ſym ſwěru činił, ſchtóž ſym činič mėl, ſym Anjeſowy džeń prawje ſwjecził? — Šawěrnje, hdy bychmy takle ſwoje činjenje a khodženje ſebi pſchezo kaž w ſchpihelu wobhladowali, dha tež bychmy bórſy ſa tym pſchiſchli, čzeho dla taſ huſto žaneho žohnowanja nimamy.

D ſcheczijenjo, chzemy-li, ſo by žohnowanje ſažo pſchiſchlo, njeſapoczimny tu wěž wopaf! Njehladaječe ženje na to, ſchtóž to hrěſchne čželo chze! Nė, ſchtóž wón wam praji, to čziniče! Taſ wón tež pſched nami a nad nami ſažo ſwoju kraſnoſeč ſjewi.

Anježe, naſhil naſchu wutrobu k twojim ſwědečenjam, ſo bychmy radži činili po twojich pſchifaſnjach. Šapiſch je ſam i porſtom ſwojeho ducha do naſcheje wutroby. Wuſiwaj do naſ twoju luboſeč pſcheſ ſwjateho ducha, ſo

bychu rěki twojeho žohnowanja nad nami ſhubjene njebyle, ale ty ſwoju dobru a hnadnu wolu nad nami wuwjeſeč móhl. Anježe, Anježe Božo, daj twojemu žohnowanju na naſ pſchińeč a nad nami woſtacz. Njech ſmy požohnowani, hdyž nuts džemy, požohnowani, hdyž won džemy.

Šamjeń.

Šrygar-Šorſchiſli.

Šaſne woſno.

3. Šandželow hoſpodowacz.

(Šotracžowanie.)

Njedzeli, hdyž ſo ke mſchi ſwonjeſche, dowoli wón dźeſečomaj, ſwoje pucze hič. Šrěnju njedzeli ſaſtupiſchtaj wobaj w ſwojej njedzeſkej draſe do iſtwy, a Šan jenož rjekny, ſo nětko džetaj! — a taſ běſche tež macž i wujom wotřečžaka. Šui pohlada trochu ſe ſpodžiwanjom na njeju, tola ſwolo do teho poſiwny wón jimaj. Šotom poda ſo do ſwojich knihow, hdyž ſebi wſche dołhodny a wſche wudawki ſapiſowaje. To běſche i wjetſcha jeho njedzeſke džeło. Druhdy pſchekhodžowaje tež hródže, abo džeſche won na pola.

Kóždžicžu njedzeli pſchiſtupiſchtej tutej džeſeči k njemu a powjedžiſchtej jemu ſo ke mſchi džetej. Šo prawom by jemu lubſcho bylo, hdyž jemu to powjedžiſkej njebyſchtej, tola porjada dla wón na to džeržeſche.

Džeſečomaj paſ woſchewi njedzeſke žohnowanje wutrobu a duſchu. Tehdy bližeſche ſo jimaj tež ſemſka domowina i jeje maczerju. Macž ſtejeſche i wjetſcha hižo, hdyž ke mſchi ſwonjachu, i Kaſchportom ſa ruku pſchi Maržynym rowje pódla bėleho ſchizka, a ſtara Šanža pſchińdže nětko tež čzaſto ke mſchi. Šodny běſche ſo ji w kemſchach tola derje ſpodoſało, tež wabjeſche ju. dofelž tu Madlenku a Šana wuhlada.

Šot Božeho a maczerneho požohnowanja pſchewodžanej wróčeſchtej ſo džeſeči kóždu njedzeli ſažo k wujej na kuble. A hdyž wſchizny hromadže pſchipołdnju ſa blidom ſedžachu, dha drje tež rjane žohnowanje a njedzeſke wjekele jimaj i woczow kuſaſchtej. Šui drje to tež wuhlada, tola wón njechaſche ſebi ſamomu k temu ſtacz, i wotfel to pſchińdže.

Tajki prawy njedzeſki měr Bohu žel na wujowym dworje njeſnjeſche. Šwujowy njeměr ſahaſche tež na wſchěch, kotřiž bėchu w jeho bliſkoſeči, a njeſwjate džeło wſchelakeho wopſchijecza mějeſche ſo tež njedzeli doſonjecž. Džeſeči ſpominajſchtej pſchi tym žedžiwje na ſwjatocznu čziſchinu tam horka na hórzy, a jako wumoženej jatej džeſchtej kóždu druhu njedzeli horje, ſwoje brėmjeſchko ſe ſchatami pod pažu. To bėchu ſbožowne hodžinki; tam ſpewajſchtej ſwoje rjane khėrluſche a poſluhaſchtej na maczerne napominaniſke ſłowa, tu ſwjeſelichu jeju róže w ſahrodzy a lėbne ſchtomy a ja-hodfi, — a pſche ſahe čepjeſche jimaj hodžina, kotraž jeju ſažo k wujej na dwór woſaſche.

Hdyž paſ dyrbeſchtej njedzeli doma na kuble woſtacz, dha ſyniſchtej ſo popołdnju pod boſowy keſk pſchi pjezy. Tam bėſchtej ſamej, a tam ſpewachu a čzitotachu ptaczki w ſchtomach, a wonej mēnjeſchtej, ſo jeju tu ničto njeſlyſchi a njewidži.

Běſche njedzela w juniju, čzopla a čzicha. Šod wyſokim njebyu čzehnichu bėle, mróčne jehnjatka, pečolki ſchwórcžachu won do polow, ptaczki w ſchtomach ſahwiſdachu ſwoje ſchtuczki, hewaſ paſ knježeſche kolo wokolo ſwjata njedzeſka čziſchina. Šan a Madlenka ſedžeſchtaj na ſwojim měſtnje ſady pjezy pod boſowym keſkom. Madlenka běſche knižki wotewriła a čzitaſche i nič: „Šako wón paſ bliſko k měſchčanſkim wrotam pſchińdže, hlej, tam njebechu morweho won, kiž bėſche jenički ſyn ſwojeje maczerje, a wona bėſche i wudowu!“ „Šanko“, ſarjekny nutrna holecžka, „runje taſ, jako naſcha macž, a my ſmy mału Marſku tež i doma wunjeſli.“ Šotom poſtracžowaje: „A jako ju tón Anjeſ wuhlada, bė jemu teje ſameje žel a džeſche k nje: Njeplacz!“ Madlenka roſpomnjejo hłowčku do ruki khilnywſchi ſarjekny: „Šacz je wón drje to tež najchej maczeri prajil?“ Šan njewjedžiſche na tajke praſchenje ničto wotmolwič. Šeho myſle bludžachu po druhich puczach, ſo na dobo ſarjekny: „Čzeho dla tež to wuj ženje ke mſchi njeńdže? To je mi tola jara ſpodžiwna wěž!“ Madlenka wotmolwi jara mudrje: „Wnoſy ludžo ke mſchi njełhodža. Macž je něhdy prajila, tajzy nimaju dobre, čziſte ſwědomje, runje taſ, jako njepoſluſchne džečzi, kotrež ſo pſched nanowymaj woczomaj poſaſacz njechadža.“ Šan tajkemu mēnjenju pſchibloſowaje a jeho mēnjenje bėſche dale tajke: „Šacz tež to je to i pſchiczinu, ſo wuj taſ mało rěči

a ho ženje nješmėje, a ho stajnje do swojeje komorki samtuje. Wotroczył je prajil, tam steji jeho pjenjezna kchinja a tam ja-
wjećze cžert hišcže ras po njeho pschindže! To hu hrojne kłowa!"

Madlenka ho postroži, a „nowy jakon“ saczinivšchi mēnjesche, so chzetaj hebi radšcho kherlušch saspewacz, a duž dha spewaschtaj:

„Sejuša ja njepuschczu,
dofelž je ho ja mnje podał.“

To kinczescze pēnne a rjenje a kwjatoczne jako kherlušch jandželow. Wtaczij spew wobmjelny a pčozłaze schwórczenje ani njemylešche. Na drugej stronje bosoweho kēřka, i kheribjetom do pjezy saprijeny, stejescze mužski i hrojnym wurajom w mjeswoczju a i posbēhnjenej pjasczu. Mjes tym pak, so džejczi kwój spew ja-
njeschtaj, wupšchestrjechu ho porjty na ruzju, a wón položi ruku na woczji, jako by jeho kłonzó myšlilo. Ešo wobrocziwšchi, dóndže wón pomalu do dwora, a jako bychu cžezke myšle jemu kłowu poczežowale, pokhili wón kłowu kłuboko na wutrobno.

Džejczi wo tym ničžo njeprytivšchtej! Madlenka cžitascze dale rjany podawł wo Mainškim mlodženzu.

Na druge ranje wupowjedži knjes hrojnemu wotrocžkej kwoju kłuzbu. Wot wotomika hem kłózi wotroczył kwoje hidzenje na Sana, mēnjo, so je ho pola Knjesa na njeho pschikłodžal.

Tak bližachu ho ksynowe žně. Njane kufi, proščerškemu dworej kłušchaze, bēchu poshycžene. — W tajkich cžasach je na burškim kuble wjele džēla, a hdyž je runje hódne wjedro do kyna, dha dyrbi ho kóždy do džēla mēcz, stary a mlody, wotroczył a knjes. Tak dyrbjachu tež wujowi ludžo wšchitzy won na kufi ksyno džēlacž, jenož Madlenka wosta doma, so by wobjed pschihotowala. Džowka, kotraž kóbu hospoju cžinjescze, bēšche ji wšcho rospowjedala, a so njeby pschemalo džēla mēla, bēšche ji hišcže porucžila, so dyrbi tež wulku a malu stwu wucžijcžicž. Madlenzy bēšche i woprēdka žyle džiwne na wutrobje, so bēšche tu tak kamalutka na wulkim kuble, tola bóršy ho ji cžas miny pschi džēle. Bēšche hišcže sahe dopoldnja. Wuj bēšche je kwojimi ludžimi hižo rano do 5 hodžin won schol. Jan bēšche posledni a saspewa hebi kwój ranšchi spew. Wón bēšche wotēndžo hišcže Madlenzy pokiwnył, kotraž bēšche runje pjerinu won puschežila.

Madlenka bēšche najprjedy wšcho k wobjedu pschihotowala, bēšche bērnj bēlika a po kolotej do jahrody došchla a ju swubjerala a polež do tyhela nakrala. Wotom poda ho do jstwy. We wulkej stwje bēšche bóršy kwoje džēlo dokonjala, a wješelesche ho teho, hdyž wšcho jažo na kwojim mēstnje stejescze a nihdže ani próščka wuhladačž njebēšche.

Tola w malej wujowej stwiczzy, tam bēšche džēlo wobcžeznišche; tam stejachu njehke stoly a kamo njehki kanapej, a wšchudžom pēnne wurēšane a pišane wobarbjene drjewo, a na komodže a na blidkach telko wēžow, kotrež ho cži pod ruku roslenjja a pod schpichelom najwobebnišchi kruč: posłoczany marmorowy cžasnik pod schleńczanym wēkom. Madlenka itakascze bošy tam a hem. Kłowne džēlo bēšche dokonjane, jenož schpichel mējescze hišcže wužwēlicž. Wón bēšche khetro pobēžany. Džowka bēšche ji teho dla někotre njehke lapki dala, so by jón i nimi wužwētila. Me tak hacž horje došahnyčž? Krotkej ruzji k temu njedobahascžtej. Wona dobēža po drjewjany stol, stupi ho na njón a iškili ho i kēwej ruku ho na scženu saprēwšchi do přēdka, a sapocža tak i prawej trēcž. Me kajke njesbože! stol ho na wotrym schpundo-
wanju wobšuny, Madlenka padnje do přēdka, padnje runje na drohotny cžasnik a rosbije schleńczane wēlo.

Zato by ho njebjeski wobluł na nju rošwalil, tajka ležescze tu Madlenka hebi ani njeswažo, so by kłowu posbēhnyla. Wona njemóžescze na nahotowanu schkodu ani pohladacz, — bēšche ji, jako by ju něchtó sarajnył.

Wuj, kurowy wuj! Ichto budže wón prajicž! tak budže ju pokhoštacz! Wutroba saštanje ho ji hibacz a dych ji sańdže. Wona ani njewē, schto cžini; wona stanje a mjeswoczjo i rukomaj sakrywšchi brodži ho se jstwy a kshowa ho do cžmoweho kuta pod skhodom, — tam wona heđži a plaka a plaka sažo — a njewē kama, tak dolho! — Wšchón kwēt je wona sabyla, cžas ho minje a wona to ani njeprytne — njedopomni ho na pschipołdnje, nje-
satepi w kachlach. — Skóncžnje wužlyšchi, so ho něhdže rēczi, wona ho ani njehibnje, i njewuprajomnej bojošču je wona wšcha sproštwyla, — woni ju wołaja, woni ju pytaja, wona njemóže ani wotmolwicž. Skóncžnje je ho wuj na schkodu dohladał, wón ho boji, so hu ho padušči do jeho pjenjezneje kchinje dali, a bēži sa nje hladacz.

Džowka hebi wšcho rošjašni, sapocžuje kwaricž a kantoricž na tak kłupe holecziško, a praji, so je hebi hižo dawno myšlila, so ho ji ničžo dowēricž nješmē, tajkej njedušchnej drapje!

Mjes tym je Jan kwoju kotšicžku pod skhodom nadeschol, blēda a wlošata je ho do cžmoweho kuczika kshowala, mjeswoczjo i rukomaj pokrywšchi.

„Tu wona heđži“, sawoła Jan, „Madlenka, schto je ho stalo, rēcž jenož, pój tola jenož won!“

Wšchitzy hu hem pschischli, tež wuj; dha wona wulēšy, na kolonomaj ho hem wlecže, ruzji stynnywšchi je posbēhuje, tola ani kłowczka njesamóže rēcžecž, tola i jeje wulfejju, proščazęju woczow hlada tajka žaloscž, jako byla wona najwjetšcha kłótniza.

Tež wuja tajki napohlad hnuje, tež je spolojenty, so nješču ho padušči do jeho pjenjezneje kchinje dali, — wón pohladnje nimale i posmēškowanjom na holecžku psched nim a praji bješe hnēwa a kwarjenja: „Na, Madlenka, dha tola staji! schkodu dobru cžinicž tola wjazny njemóžescž, a jeli ho hišcže dlēje rudžišch a plakascž! cžin jenož, so něschto k wobjedu dostanjemy, je wšchēmi stróželemi hu wšcho sabyla, my ksyn cži nětko wopravdže kłódnj.“

To bēšche Madlenzy, jako by jandžel i nje porēcžal, poskafnyla je a je wujey ruzji wotofchala, a je kshowanjom je wona kłubila, so chze i cžim pilnišchim džēlom wšchu schkodu sarunacz spytacz.

Wječzor pak je ho na khwilku skhradžu i doma mēla a je ho tam pod bosowym kēřkom poskafnyla, a ji bēšche, jako by hrozaze njemjedro hnadnje nimo nje pschescžlo. Tam horka bēšche luby wótžny domczł! krejčerwjene bēšche ho kłóncžto kshowalo a poslednje pruhi klyšcžachu ho w macžernym wotnjescžku. Madlenzy na wutroba bēšche wšcha połna džaka, wona chžysche paczerje wu-
spewacz, tola njenadeńdže žanych kłowow. Sene hešlo pak bēšche hebi w džaknej wutrobje stajila: so chze wujey jeho miłoscž sarunacz a so njecha jemu nihdny sabycž, so je jeho kłowo ju wutorhnylo jako i hele.

(Kotraczowanje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Na kwjatoczne waschnje je ho 29. junija sakladny kamjeń položil k nowotwarej Božeho doma w Khwacžizach. Wulka nutna kromadžina bēšche ho seščla, wošebje bēchu ho stawy noweje kberšteje wošady na bohatej licžbje seščli. Tež žyrkwina wyschnoscž bēšche ho seščla. S Draždžan bēšche jako sastupjer ewangelsko-
lutherskeho krajneho konsistorijstwa knjes wyschšchi konsistorialny radžicžel Meusel pschischol. Nēmšku rycž mējescze najprjedy knjes tajny žyrkwinski radžicžel Keller na sałožku kwjateho pišma: 1. Sam. 7, 12 a 1. Mójš. 28, 22 a 1. Kor. 3, 11. Wón mjeno-
wasche sakladny kamjeń 1. „Ebn Ezer“ „Hacz hem je tón Knjes pomhal.“ 2. Tónle kamjeń ma bęcz „Boži dom“ a 3. je sałožł, kiž nihtó njemóže sałožicž, khibi tón, kiž je sałožer, kotryž je Sejuš Khrystus. Sserbšku rycž džeržescze knjes sarar Handrik-
Maleščanski. S jeho rjanych kłowow wušbēhnjemy, so wón i dža-
komnej wutrobu mlodu wošadu pokafowasche na njebočicžkeho knjesa sararja Zmišcha, kotryž je ho i wutrobnej luboscžu prózowal ja nowu Khwacžansku wošadu. Haj móže ho drje wuprajicž, so jemu jako wodzerjej nascheje kberšteje konferenzny přenja inklužba kłušcha, so ho nětko Khwacžanska wošada sałoži. Wschetož wón je wotmyšljenja Khwacžanskich wošadnych, kotřiz ho na njeho wo-
broczichu, i radu a je skutkom podpjerajo do skutka stajil. Haj kamo hišcže njeđzelo do swojeje kmjercze je ho w Draždžanach ja to prózowal, so by ho Khwacžanam podpjera k nowym swonam doštala. So pak ho jemu tež Khwacženjo do rowa džakujja, ja to je swjēkelaze snamjo, so hu na tym dnju, na kotrymž ho sałožny kamjeń položi, džakomnje wēnz na jeho row w Hodžiju položili. Po skóncženymaj rēcžomaj klepnychu pschitomni duchowni a cžęni hoščo na sakladny kamjeń, pschi tym kwoje pschecža wuprajo. Naschi kberšny duchowni rēcžachu w kberškej rēczi, na přenim mēstnje knjes sarar rycžer Sakub-Mješwacžidłski jako pschedžyda kberšteje kłowneje konferenzny, kotraž wutrobneje džel bjerje na nastawazej noweje kberškej wošadže. Sakladny kamjeń je položený — Bóh luby Knjes chžyl žohnowazu ruku nad twarom džeržecž, so by ho k létu nowy Boži dom se swojej wēžu k njebjesam sbēhal a i jeje wyšokoscže swony nutrych wošadnych wołale k Božej kłuzbje do kwjateho templa. Hdyž poradzenje teho skutka Božej hnadže i žylej wutrobu porucžamy, je nam tola runje nětko, hdyž je sakladny kamjeń položený, tež móžno kwoju spomožnu ruku noweje kberškej Khwacžanskej wošadže poskicžicž a jim to cžezke

pschewasacze polóžecz. Pschichodnu njedzeli shromadzuje so w naschich Božich domach kollektu sa twar Schwacanskeho Božeho doma. My smy hižo juntróc lubych cžitarjow na tu kollektu pokasali, ale cžinimy to wospjet, hdyž nětko džen sberanja kollektu pschindže. Wona je wošebita pschibluschnošč naschich šerbstich wošadow, so wone nowu šerbstu wošadu šylnje podpjeraja. Duž lubi Šerbja, dawajče bohacze šwoje dary pschichodnu njedzeli do kollektu, so bychu so nasche šerbste wošady pschi teje kollefcze wošebje wusnamjenile.

— Po krótkej chorosći je wumrjel dobry Šerb we wyškofim fastojnstwie, senior tachantstwa w Budyschinje, knjes monsignore Jakub Kucžank. Wón je mjes tymi byl, kotřiž su psched 50 lětami Šerbow se spanja wubudžowali, so so w žiwjej lubosći k šwojemu narodej jako Šerbja sacžuwachu. Wón je so prózował w šerbstkim pišmowstwie. Wošebje maja so jemu katholicny Šerbja sa to džakowacz, so su so šerbste katholicke kemschenja w Draždžanach šarjadowale. Wón běšče tež mjes tymi šlawnyimi mužemi, kotřiž su naschu lubu „Macžizu Šerbstu“ šaložili. Šerbja so jemu do rowa džakujaj, šchož je sa nich byl a cžinil.

— Radžija, so šastki abo pruski stat železnicy wot Rakež do Pruskeje psches Wojerež do Šródkta natwaritej, je zyle špadnyla. Najprjedy njehašče šastka, nětko šažo njeha pruska wyschnošč. Duž je so nětko pječa komitej šaložil, kotryž twar privateje elektriske železnicy wot Rakež do Šródkta pschihotuje. Dale powjesež budže wěšče wschitkim witana, kotřiž so hižo lěta dolho podarmo na twar tejele wažneje železnicy wješela, kotraž najbližšchi pucž k Łužicy do Barlina pokasuje.

— Wólby na šěžorstwowu šejm su nětko ščónčene. Bohu džakowano so šběžkaškej sozjaldemokratischej stronje we wufalanškej wólbye tak šchlachčilo njeje, kaž pschi 1. wólbye. Lud je hromadže šupil pschecžimo temu štemu njepšcheczelej. Duž je k temu došćlo, so nowowušwoleny šěžorstwowu šejm wjele hinaschi njebudže hacž pošledni. Wón budže so něhdže tak šestajecz: konservativnych 57, zentrumškej strony 106, nazionalliberalnych 49, šwobodomyšlnych 42, šěžorstwoweje strony 20, Polakow 14, antisemitow 12, Welfow (t. j. Hannoverškich) 9, Šlaskich 8, połodnjoněmskeje ludoweje strony 8, džiwich (t. j. tajkich, kotřiž so k žanej stronje njepšchisamtnu) 7, šwajsta ratarjow 4, bayerškich burškich šwajstarjow 3, Danski 1, Witwan 1 a sozjaldemokratow 57.

— Šěžor je so na šwoje lětne pucžowanja do polnóžneho morja podał, so by nowu móž a cžerstwošč w rjanej Božej štwórbje šebi nadobyl k šwojemu cžěžkemu a próžypolnemu powolanju.

— Draždžanske šlowne Gustav-Abolfske towaršstwo mějesche 28. a 29. junija šwój lětny šwjedžen w Šchandawje. We šlownej šhromadžinje pschedšyda knjes wyschšchi konsistorialny radžicžel D. Dibelius na to pokasa, so čže Gustav-Abolfske towaršstwo rad w mērje škuttowacz a so je jemu jeničžy wo to cžinicz, to šwoje wobarnowacz, so pak je druhdy cžežko pschecžimo drugej stronje, hdyž so wošebje tajke wumjetowanja šlawaja, kažž bēchu psched krótkim se rta wēšeho rēčnika Štieve šlyšecž, wojowacz. Naj-wažnišchi dypk na šlownej šhromadžinje je kóždy króc rosdželenje dara lubosče, kotryž psches wothšobowanje jena potrebna ewangelska wošada w rošpróšchenju dostanje. Namjetowane bēchu wošady: Šägerndorf w Awstrijo-Schlesynškej, Wialo-Bartelsee w Šóšnanškej a Špniowo w naraššcho-Pruskej. Šägerndorf najwjažy ššobow dosta' a š tym wulki dar 7000 hriwnow. Šej drugej wošadže dostajštej tak mjenowany trošštny dar po 1900 hriwnach. Š radošču špominasche so na pucžowanje šěžora k pošwječenju ewangelskeje žyrkweje w Šerusalemje jako na wulžy wažny podawš w historiji ewangelskeje žyrkweje. Ščónčuju so hiščeže 13,400 hr. po namjetach wubjerka potrebnym wošadam rosdawa. Pschi tym rēčachu šastupjerjo Gustav-Abolfskich towarštwow a ewangelskich wošadow se Schlesynškej, š Šóšnanškej, se Šiebenbürgškej, š Belgisškej a Šranzowškej. Šluboki šacžiščez šłowa belgisšeho šastupjerja cžinjachu: W Belgisškej bydli 6 millijonow ludži, 3 mill. njewerjazych a sozjaldemokratow a 3 millijony katholicškich, mjes nimi 10,000 ewangelskich, šhudych a rošpróšchenych; tola Bohu džakowano pschibjera jich licžba, pschetož k nim pschidawaja so pschezo nowi se wschitkich štronow. Pschichodne lěto budže lětny šwjedžen w Lubiju. W šwjedžeškej Božej šlužbje předowasche knjes duchowny Šäckel š Mužakowa. Šwjedžeška kollektu sa žyrkwinu twar w Šeobšhūgach w Schlesynškej munješe 303 hr.

Lutheršy Šslowakojo w rošpróšchenju.

Knjes diakon Šironymus we Wjasoňy je psched krótkim šajmawu knižku wudał, we kotrejž wopišuje nusu lutherškich w rošpróšchenju a džeło „ewangelsko-lutheršeho Božeho šacžca“ (t. j. towaršstwo, kotrejž so sa lutherške wošady, kotrejž w rošpróšchenju bydlazy podpjeru šwojich wērnybratrow potrebaja, w bratrowškej lubosći štara). Tola wažna knižka je sa kóždeho, kotryž so sa wažne škuttowanje ewangelsko-lutheršeho šacžca šajimuje, dostadž na škladže ššecžiščijanskich špišow w Budyschinje, kaž tež pola knjesa šantora Šaplerja w Budyschinje. Š teje knižki podamy lubym žitarjam wopišanje duchowneje nusy lutherškich Šslowakow we Wuhersškej, kotřiž maja psches Wlagharow wulke pschecžehanje cžerpicž. Špišacžel něhdže tak pišche:

Kóždy šnaje tych Šslowakow, kotřiž se šwojimi pašlemi a blachowzami psches nasche wšy šhodžo naž hušto došč wobčežuja. Woni hubjenje nēmski powjedaja a hnydom su šynti jich macžer-neje rēče šlyšecž, hdyž ničžo njewotbudža, so hnewni wotšala. My radšcho durje sa nimi šacžinimy. Woni su Šslowakojo, zusb-nizy š Wuhersškej. Šich domšna je w horojtej krajinke. Tam bydla cži ludžo we wulkej šhudobje. Šunjež cži ludžo, kotřiž pola naž wokolo šhodža, dobry šacžiščez njecžinja, njekmēmny šebi nětko š dobom myšlicž, so š žylym ludom ničžo njeje.

Pschetož cži Šslowakojo, kotřiž pola naž wokolo šhodža a nasche hošpošy na šupjenje pschecžehaja, su wschitžy š zyle maleho wotřešja polnóžneje Wuhersškej, se šamych 6 wšow a su wschitžy romsko-katholicžy. Šašybdleni Šslowakojo su dobroščiwu špravnu lud, polni lubosče k šwojemu wuhersštemu wóžnemu krajej a k šwojemu šěžorstwemu domej; woni so jenož psches wjele pschecžehanjow, kotrejž dyrbjachu w prjedawšchim cžazu pschecžerpicž. pschezo podečiščezeni šacžuwaja, woni maja něšcho štruchle w jich žylym wachnju, šchož so wošebje w jich špewach a pēnjach šjewi. Š wjetšcha su woni šwērni ššecžiščienjo, kotřiž šwoju žyrkej a šwojich duchownych wyško waža. Woni šebi pak tež wšchu cžejč šašluža; pschetož woni su šawēšče martrašski lud. Ššwojeje wērny dla mējachu woni a maja dženša hiščeže wot Wlagharow wjele cžěžkeho cžerpicž. Tucži něhdže 4—5 millijonow wobydla plódnu wuhersku dolinu a su potomnižy šarych Šunnow a Tartarow. Woni podečiščezuja wschitto, šchož je w jich kraju ššlowjanške abo tež nēmske. Šež pschi wulkej wuhersškej wustajenžy psched dwēmaj lětomaj je so to pokasalo. Šak to pschindže?

Šežko je tola šmēščenje narodow a wērnušnacžow we Wuhersškej š krótkimi šłowami wopišacz. Něhdy běšče žyla Wuherska lutherška; pošdžišcho buchu Wlagharojo reformircži. Šotom pschindže cžaz šěžora Šeopolda I. (1657—1705), kotryž cžežke pschecžehanje na lutherškich Šslowakow pschijnješe. Š lešču a š možu čžyčhu jich šažo do šlina romškej žyrkweje wrócicž a Šesuitojo bēchu k temu šibawy grat. Ša 800 žyrkwojow, wschitke wučernje a žyrkwine šamoženje so jim wšachu; lud bu š wótrymi tešakami do mšchow honjenu a šwjecžene cžeło so jim wjele š možu do huby tykšche. Šži, kotřiž so pschecžiwjachu, buchu se šwojich wobšedženštwow wuhnacži, wschitke někaš wažne šastojnstwa bēchu š Romškim wobšadžene. Šakle š tolerantnym ediktom Šosefa II. 1781 pschindžechu šepšche cžazhy. Šle lutherška žyrkej we Wuhersškej běšče wothudnyla. Šaž po drugej Awstriškej dyrbjachu so tež tu po nēčžim žyrkwoje a šchule š cžežkimi woporani š nowa natwaricž.

(Šotracžowanje.)

Nēšcho k rošpominanju.

Šchož je Bohu najlubšchi, temu je šchud šchija na šhribecže najbližšchi.

Lubi Šerbja! Budže Šerbja! Šerbški dom w Budyschinje so twari, a to ja Waž! Duž škladuječe sa njón po Wajšim šamoženju hnydom, burja a mēščenjo, wučeni a njewučeni, štari a mlodži, mužšy a žonške, a šberajče sa njón pschi jubilejach, pschi twažach a ššecžiščach, pschi šwjedženjach a ššhadžowančach; škladuječe a šberajče! W Wšy, šiz wotšasanja šcžinice, wotšasaječe na prēmim mēšnje sa Wajš „šerbški dom“ w Budyschinje! Budže šwērni, wopravdžicži Šerbja!